

Бабанін С.В.,

канд. юрид. наук, доцент кафедри
кримінального права та криминології
ДДУВС

ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ОКРЕМИХ ОСІБ НА ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ УКРАЇНИ

В Україні прийнято ряд нормативно-правових актів, спрямованих на вирішення питання деокупації захоплених територій України, зокрема, Закон України «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях» від 18 січня 2018 р. [1], Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 квітня 2018 року «Про широкомасштабну антитерористичну операцію в Донецькій та Луганській областях»» від 30 квітня 2018 р. [2] та ін.

Разом з тим після відновлення цілісності України постає питання притягнення до кримінальної відповідальності всіх осіб, винних за окупацію територій України, за злочини, вчинені цими особами з кінця 2013 р. (проти основ національної безпеки України, проти громадської безпеки, проти життя та здоров'я особи, проти власності тощо).

Оскільки у вчиненні цих злочинів, фактично, як різні види співучасників були і є задіяні тисячі (або десятки тисяч) громадян України, владі країни необхідно визначити концепцію притягнення цих осіб до кримінальної відповідальності. Притягнення абсолютно усіх винних до такої відповідальності, на наш погляд, є недоцільним і здатне призвести до чергової ескалації конфлікту в країні. Тому до відповідальності повинні притягуватись лише організатори та активні учасники окремих злочинів, а також виконавці тяжких та особливо тяжких злочинів проти основ національної безпеки, особи, власності, громадської безпеки.

Вирішення цього питання можливе, зокрема, шляхом застосування амністії до осіб, які не належать до зазначених.

Проте, за такі поширені злочини, вчинені з початку підготовки окупації території України, як «Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади» (ст. 109 КК), «Посягання на територіальну цілісність і недоторканність України» (ст. 110 КК), «Державна зрада» (ст. 111 КК) та за ряд інших злочинів амністія за чинним законодавством України не може бути застосована.

Стаття 4 Закону України «Про застосування амністії в Україні», зокрема, встановлює, що «Амністія не може бути застосована до: ...г) осіб, яких засуджено за злочини проти основ національної безпеки України, терористичний акт, бандитизм, умисне вбивство при обтяжуючих обставинах» [3].

Вважаємо, що ефективність кримінально-правової політики держави на тимчасово окупованих територіях України після їх звільнення буде залежати й від розроблення концепції притягнення до кримінальної відповідальності всіх винних за окупацію території України осіб, однією зі складових якої є розробка і прийняття нового Закону України «Про застосування амністії в Україні».

1. Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях: Закон України від 18 січня 2018 р. // База даних «Законодавство України». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2268-19> (дата звернення: 10.09.2018).

2. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 квітня 2018 року «Про широкомасштабну антитерористичну операцію в Донецькій та Луганській областях»: Указ Президента України від 30 квітня 2018 р. // База даних «Законодавство України». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/116/2018> (дата звернення: 10.09.2018).

3. Про застосування амністії в Україні: Закон України від 1 жовтня 1996 р. // База даних «Законодавство України». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 10.09.2018).

Барабаш О.

студент магістратури юридичного факультету Дніпровського національного університету ім. О. Гончара;

Науковий керівник: Юзікова Н.С. –

д-р юрид. наук, професор кафедри адміністративного і кримінального права Дніпровського національного університету ім. О. Гончара

ЗЛОЧИНИ ПРОТИ МИРУ, БЕЗПЕКИ ЛЮДСТВА ТА МІЖНАРОДНОГО ПРАВОПОРЯДКУ»: У СИСТЕМІ ЗАХИСТУ ЗОВНІШНЬОДЕРЖАВНОГО ПРОСТОРУ УКРАЇНИ

Актуальність даної теми зумовлена інтеграцією України до міжнародного співтовариства та зростанням кількості злочинів у даній категорії. Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку розташовані у XX розділі Особливої частини Кримінального кодексу України в редакції від 06.10.2018. Законодавцем були розподілені злочини у даному розділі за об'єктом посягань, відповідно зазначені злочини складають 13 статей даного розділу – із ст. 436 до ст. 447 включно.

Загальний об'єкт розділу XX особливої частини Кримінального кодексу України становить мир, безпека людства та міжнародний правопорядок.